

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS
PAŽYMA**

DĖL CIVILINIO KODEKSO 6.750 IR 6.751 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR TURIZMO ĮSTATYMO NR. VIII-667 2, 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 17¹ STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP Nr. 20-453(2), TAIS Nr. 20-4145(2))

2020-03-30 Nr. NV-863

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: išplėsti kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo taikymą – galimybę kelionių organizatoriams siūlyti turistams kuponą, kurio vertė lygi už neįvykusių kelionę sumokėtai sumai.

Esama situacija:

- kelionių organizatoriai dėl paskelbto karantino negali vykdyti turistinių kelionių sutarčių. Turistai, vadovaudamiesi Civilinio kodekso nuostatomis, reikalauja grąžinti už keliones sumokėtus pinigus per 14 dienų;
- kelionių organizatoriai patiria rimtų finansinių sunkumų, kadangi didžioji turistų dalis reikalauja grąžinti už keliones sumokėtus pinigus, kurie kelionių organizatorių jau yra sumokėti faktiniams paslaugų teikėjams: apgyvendinimo, transporto ar kitiems paslaugų teikėjams (toliau – paslaugų teikėjai). Paslaugų teikėjai, motyvuodami koronaviruso pandemija, šių sumų kelionių organizatoriams negrąžina ir dažnu atveju reikalauja, kad paslaugos būtų atidėtos vėlesniam laikotarpiui. Todėl kelionių organizatoriai negali vykdyti Civiliniame kodekse nustatytos prievolės per 14 dienų sugrąžinti pinigus turistui. Situaciją iš esmės sunkina ir tai, kad yra ženkliai kritusi kelionių pardavimo paklausa (jos beveik nėra), visam turizmo sektoriui trūksta apyvartinių lėšų. Pinigų grąžinimas turistams gali sukelti kelionių organizatorių bankrotų bangą;
- 2020 m. kovo 19 d. Europos Komisijos Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas pateikė rekomendacijas dėl direktyvos taikymo koronaviruso sąlygomis ir galimybės kelionių organizatoriams siūlyti turistams alternatyvą – kuponą, kurio vertė lygi už neįvykusių kelionę sumokėtai sumai;

Esmė:

- nustatyti, kad kelionių organizatorius garantuoja, kad jo turimas prievolių įvykdymo užtikrinimas apima kupono turistui išdavimą Turizmo įstatymo nustatytomis sąlygomis ir tvarka;
- siūloma, kad karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu arba kai Lietuvos Respublikos piliečiams uždraudžiama išvykti iš Lietuvos Respublikos arba kitų valstybių piliečiams atvykti į Lietuvos Respubliką (toliau – apribojimai), arba kai kelionių organizatoriaus įsipareigojimų pagal organizuotos turistinės kelionės sutartį vykdymas tampa neįmanomas, kelionių organizatorius turistui išduoda kuponą, kurio vertė būtų tokia pati, kaip už organizuotą turistinę kelionę turisto sumokėtų pinigų suma. Kuponu turistas gali atsiskaityti už vieną ar kelias būsimas to paties kelionės organizatoriaus organizuojamas turistines keliones pasibaigus apribojimams (toliau – būsima kelionė). Kuponu turistas gali atsiskaityti ir už

būsimos kelionės dalį, jei būsimos kelionės kaina yra didesnė už kupono vertę, o likusią nesumokėtą būsimos kelionės kainą sumokėti pinigais. Atsiskaitymas už būsimą kelionę kuponu prilyginamas atsiskaitymui pinigais. Būsima kelionei taikomos tos pačios kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo sąlygos, kokios būtų taikomos, jeigu už būsimą kelionę turistas būtų sumokėjęs pinigais.

Derinimas:

- derinta su Teisingumo ministerija, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Lietuvos draudikų asociacija, Lietuvos Respublikos turizmo rūmais;
- teikiami pakoreguoti teisės aktų projektai, įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertimo išvada: atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius ir siekiant apsaugoti turistų interesus ateityje, nes įtvirtinta kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo suma pilnai (100 proc.) nepadengia galimų turistų nuostolių kelionių organizatoriaus nemokumo atveju (pagal ekonominius skaičiavimus, nekompensuota turistams dalis kelionių organizatorių nemokumo atveju sudarytų apie 20 proc., nes kelionių organizatorių sudarytos prievolių įvykdymo užtikrinimo sutartys (draudimas arba finansų įstaigos garantija) dengia apie 80 proc. galimų turistų nuostolių), siūlytume Vyriausybės posėdžio protokoliniu sprendimu pavesti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai kartu su kitomis suinteresuotomis institucijomis įvertinti tikslingumą Turizmo įstatyme nustatyti papildomą išvykstamojo turizmo kelionių organizatorių prievolių įvykdymo užtikrinimą įmokomis į Kelionių garantijų sąskaitą (Vyriausybės įgaliotos institucijos einamoji sąskaita banke), siekiant suformuoti rezervinį fondą, iš kurio galėtų būti dengiamos kelionių organizatorių prievolės, kurių neapima kelionių organizatorių sudarytos prievolių įvykdymo užtikrinimo sutartys (draudimas arba finansų įstaigos garantija).

Klausimas teiktinas Vyriausybės posėdžiui po jo aptarimo Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt